

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Dumineacă, Foi'a, cindu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu său $2\frac{1}{2}$ galbini mon. sunatòria.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 7.

Brasovu 5 Februarie 24 Ianuarie

1873.

Politica bismarkiana si efectele ei.

Decandu Prusi'a a ajunsu si ea tare si mare si la culmea influintei sale politice, in urm'a resbelului franco-pruso-germanu, prusaci si nemtii prusofili au cadiutu pe burta innaintea favoritului de sorte, a politicului de „sange si feru,” a principelui Bismark. Acesti adoratori ai lui Bismark si ai politicei lui de feru se infla astadi in penele loru si se ingamfa intr'unu modu neasteptatu, crudu si pentru totu poporele de alta nationalitate, ba chiaru pentru insisi nemtii nobilu cugetatori, nesuferitu. Fintele bismarkiane, de care este vorba aci, inse nu vietuescu numai in Prusi'a si Germania, ci se afia in mare numeru si in Austr'o-Ungaria spre exemplu, der' si in Romani'a. Ocupatiunea loru principală constă intru a batjocuri, urmari si suprime unde le este cu putintia tota lumea si vieti'a negermana urmandu parerei incapacinate ca „numai ce e germanu poté fi bunu, totu ce nu e germanu este de compatimitu”. Acesti terroristi prusaci pre catu de inchipuiti, pre atat'a si de servili cauta neincetatu la Berlinu, numera toti pasii cati ii face Bismark si toti perii cati ii mai are pe capu; si candu acesta -si incertiesce fruntea, se uita si ei posomoritu, er' deca Bismark -si, ieaventu si tiene chiaru o cuventare in camer'a prusasca, apoi sei vedi, cum se intrecu unii pe altii a o laudă si ai mari cu carulu insemnatatea ce o are pentru Germania, ba pentru tota lumea. Mare, gigantichu, formidabilu omu principele Bismark.

Acuma noi, departe de a nu sci apretiui din partene facultatea straordinaria, meritele cele mari si unice, cari si le a castigatu principale Bismark, dupa Cavour, celu mai mare diplomatu alu veacului nostru, nu voimu alt'a, decatu a demonstra prin cele dise, catu de pericolosa este fluctuationea presenta prusaca pentru totu poporele negermane, ba chiaru si pentru libertatea si viitorulu paciuitu alu Germaniei. Noi romanii orientali, germanii de noi, in diu'a de astadi mai cu deosebire nu pucinu avemu se suferim din partea falangei jidano- si maghiaro-prusace, care vrea nici mai multu nici mai pucinu decatu se ne detraga si abdica innaintea lumiei dreptulu de a trai si a ne desvoltá in pace pre vechiulu nostru pamantu.

Fluctuationea bismarkiana-prusasca mai antaiu tinde la centralisarea si unificarea cu fortia a Germaniei. Imperati'a germana inse fundata pe baionete, centralisata si uniformata militaresce ar' fi unu periculu permanentu pentru libertatea si pacea europeana. Efectele stricatiise ale pornirei politicei unificatorie a principelui Bismark le si simtimu chiaru la noi in Austr-o-Ungaria.

Déca pana acumu nu s'a pututu face inca nici unu pasu in monarhia nostra spre aplanarea diferintelor interne nationale si de dreptu de statu, cau'a principala este politica terroristica centralisatorie a nemtilor decembristi si maghiarilor deakisti, care acuma -si afia sprijinulu in politica bismarkiana. Acestea tientese in line'a a dou'a la germanisarea slavilor si romanilor din Austr'a, la perpetuarea suprematiei in Austr-o-Ungaria, pentru impieliu nostru se nu se pota consolidá si intari in laintrulu seu, se remana slabitu si asia se servescia intereselor pruso-germane pana candu odata le va poté cadé préda cu totulu.

Partitele nôstre domnitòrie orbite de pasiunea de a inghiti totu ce nu e de soiulu si parerea loru, pericoliteza prin acésta forte pacea si esistinti'a imperatiei Austro-ungare.

Principale Bismark asiadéra nu numai ca vede bucurousu politica germanisatorie ér' de o camata si pe cea maghiarisatorie din Austr-o-Ungaria, ci inca animéza necontentu barbatesce prin organele sale de publicitate pe nemti si unguri in continua-re si executarea politicei loru suprematiste. Acestea este invederatu. Totu asia de invederatu inse este, ca principale Bismark nu le face totu este numai pentru petrecerea si placerea s'a personala; ci are unu scopu sie-si defiutu, de care s'a apropiatu multu, der' inca nu de totu. Nu este greu de gacit uastu scopu ultimu alu seu — „de a uni întrég'a ginte germana sub sceptru dinastiei Hohenzollere”.

Pentru de a poté deslegá gigantic'a problema, care -si a luat'o, Bismark, voiesce se duca innainte de totu dôue lucruri in imprimare: Centralisarea Germaniei intregi, adeca staformarea ei dintruna statu federalu, intr'unulu uniformu cu guvernulu centralu in Berlinu, asia incatu de aci se pota comanda dupa placu mobilisarea baionetelor germane. Mai departe tende politica bismarkiana, cum diseram, la „castigarea amicitiei” Austr-o-Ungariei asia incatu impieliu acesta se fia gat'a a servi intereselor pruso-germane, precum le servesce spre exemplu astadi in cestiunea orientala cu deosebire a principatelor danubiane, — totuodata vrea se tienă Monarchia nostra in slabitiune interna, ca nu cumva consolidanduse definitivu si pacinu in laintrulu seu se devina pericolosa planurilor pruso-germane.

Influentile si efectele politice presente pruso-germane seu bismarkiane asupra Germaniei si de aci asupra Austr-o-Ungariei si a tierilor Danubiane le potem deci pe scurtu caracterisá numindule: fluctuationea centralistica in Europa mediulocia.

Mersulu si directiunea acestei a e per excellētiam germanisatorie, rapediunea, cu care se puse in miscare dela marea nordica pana la marea negra nu pucinu amenintia si pericoliteza totu cei stă incale. In fondu borusii, in mediulocu nemtilor prusofili si innainte gard'a jidano-maghiara, acestea este falanca germanismului, care sta se nimicésca esistinti'a statulor independente sudgermanice, tindu la total'a derimare a autonomiei regatelor si tierilor Austr-o-Ungare si danubiane si la desnationalisarea poporilor mici slave si romane dealungulu si pana la gur'a Dunarii. Si lucru de mirare, maghiarii inimicii cei mai neimpacati ai tuturor svabilor, cari anutierit u se mai saturá a turti la cilindre nemtiesci, paru a fi destinati de provediti'a a scôte proso-germanilor castaniele din spudia, ale aplaná calea catra marea negra!

Situatiunea presenta politica esterna si interna, recunoscemu, este pentru noi forte pericolosa, cu totu aceste nu desperam, din contra suntemu de credinti'a firma, ca in curundu totulu va capeta alta colore, altu reliefu. Adeveratu ca centralistii astadi mai in totu partile suntu la carma, der' tocmai pentru ei stau acumu deasupra, totu numai ei potu ajunge dedesuptu, numai cei ce stau susu potu se cada. Le vine rondulu si suprematistilor, despre acésta indoieala nu incapte.

Principale Bismark e puternicu ca cancellariu

alu Germaniei, der' nici elu nu poté face totu ce trea, nici elu n'a cadiutu din ceriu, nu e nici elu infaliblu, ci muritoriu ca si noi. Nisuintiele sale centraliste au si produsu incontrai o oposiție mare si forte insemnata in tota Germania. In capulu acestei oposițiuni federaliste — germane sta astazi chiaru regele Bavariei Ludovicu II. Acestea -si a datu expresiunea cea mai clara si mai vederata a simtiemintelor sale, cu ocaziunea unei avorbiri catra o deputatiune a cetatii bavarese Füssen, careia ia facutu mari imputari, pentru cetatianii füsseni au primitu pre principale de corona prusescu, care a calatorit u prin Bavarie numai in calitate de comisariu federalu pentru inspectiunea trupelor bavarese, ca si pe unu domnitoru alu loru, i au facutu ovatiuni, cari se cuveniea numai regelui Bavariei. „Nu poté fi cineva bavaresu bunu si totuodata si prusu”, dice regele Ludovicu, catra deputatiu cetatii Füssen; ii infruntă mai departe, ca de ce au plantat standarte prusesci, cari n'au indrepatatire in Germania de sudu, si de ce nu mai bine standarte nationale germane? In fine le spuse füsseniloru, ca doresce ca cuventele sale se se faca cunoscute in tota tiéra.

Atitudinea regelui bavaresu documenteaza indestul nemultumirea insusi a germanilor facia cu politica agressiva bismarkiana. Partit'a federalista si cea catolica a Germaniei se misca puternicu si pentru aceea nu ne miram, déca Bismark declară in cuvantarea despre care facuramu amintire in nr. ante penultimu, ca deabia poté birui cu ocupatiunile sale ca cancellariu si pentru aceea a fostu silitu se depuna postulu de ministru-presiedinte prusescu. Io posedu, dice Bismark, cea mai mare incredere a regelui. Pana candu panace 'lu va favori succesulu. Succedei-va ore inse unificarea, centralisarea Germaniei?

Fluctualitatea politicei bismarkiane centraliste a produsu contra-fluctuationea federalista in Europa centrala. Centralismulu nunumai odata s'a dovedit stricatiiosu desvoltarei si libertatii poporilor. Germania insasi are se multiamesca mai multu desvoltarei sale autonomice si federale cultur'a intensiva, ce-o posede astadi. Istoria germana contine cea mai flagrantă aparare a principiului federalu. Viitorulu este alu federalismului, pentru poporele europene mari si mici numai in federatiunea loru libera 'si potu afila garanti'a esistintiei nationalitatii si a patriei loru, centralismulu inse inghit, calca totu ce e dreptu si santu in petioare amenintia libertatea poporilor si tocmai pentru acesta va cadé, va trebui se cada. —

Transilvania.

Brasovu, 3 Febr. n. In „Kronstädter Zeitung“ din venerea trecuta a esit u contra natu-nei romanesci din Transilvania unulu din acei articlui plini de ura si urgia, de care pana acumu se publica dela Sibiu si Pest'a numai in „Presse“, „Neue freie Presse“ din Vien'a si „Pester Lloyd“, „Pest Naplo“, „Hon“, „Közlöny“ in contra romanilor, cu acea differentia inse, ca unde cei din Sibiu si Pest'a descriu pe romani de barbari, hoti, poporu de proletari, acestui de acilea nu'i da man'a ca se ne dica tocma hoti si talchari, déra se pune pe terrenu dreptului istoricu si apoi de aci imparte tiéra intre maghiari si sasi, era romanilor le-ar' da bu-

curosu cu pitiorulu.*¹) Impertinentia, cu care acel correspondent este isi bate jocu de romani, de limbă loru, de drepturile loru, intre alte impregiurari nu ar' merita nici unu respunsu seriosu, ci numai despriu absolutu. Déră in tempulu din urma s'a aflatu ici cole si cate unu romanu ticalosu, gurascata si pleca-fuga, care ti se vaiera femeiesce, „ca asia va fi, ca uite, ungurii si sasii au drepturi vechi, ca ei suntu mai tari, ca tienu asia si pe din colea unii cu altii, ca noi nu avemu drepturi istorice, ba ce'i mai multu, ca noi nu avemu nici aristocratie, asia déra se ne certamur numai cu cei multu mai slab decat noi, éra in catu pentru cei mai tari (la pareri), acelor'a se ne caciulim pana la pamentu si se repetim mereu: Ticalosi mari'a ta. Asia déra numai in interesulu acestoru felii de animale bipede, crescute in servitute respondemur si sasului din „Kr. Ztg.“ pe scurtu asia: Dreptulu vostru istoricu si dreptulu istoricu alu aristocratiei in reportu catra natuinea romanescă nu este dreptu, ci este numai privilegiu, este nedreptu istoricu, este dreptulu pumnului, dreptulu barbariei si alu tiraniei, pe care l'a condamnatu de multu Europa intréga, éra aici in tiéra la noi elu stă sub blastemulu unanimu, nu numai alu natuunii romanesci, ci si alu poporului ruralungurescu.

Noi recunoscem unu singuru dreptu istoricu, éra acela este dreptulu publicu alu tierei in reportu catra august'a casa Habsburg-Lotharingica, este pactum conventum inchiatu intre tiéra si dinastia, suntu principiale inherente acelui dreptu, Pe acesta lu recunoscem, de acesta ne tienemur cu tóte braciale, inse cu reservele prevedute chiaru de monarchu si proclamate in cuventulu Seu de

*) Adaugem la cor. de susu unu axtrasu din articlulu din nr. 16, 31 Ian. alu „Kr. Ztg.“ ce pórta titululu: „Ceva despre egalea indreptatire a tuturor nationalitatilor“. Elu tiene de reu pe barbatulu de statu, care a pronunciatu prim'a data cuvintele: „egalea indreptatire nationale“, ca-ce neci elu n'a precalculat, ca ce dimensiuni va lua acestu daru danaicu, ad. unu apromisu de a poté insiela cu elu. In constitutiunea austriaca din 4 Martiu 1849, dice sasului scriitoriu, „barbatii de statu austriaci au fostu cei d'antei, cari au anunciatu egalea indreptatire a tuturor nationalitatilor, fora a calcula, déca se pote executu in praxe; fora indoila ca cu intentiunea de a sclavisa pe una natuinea cu ceealalta si spre a face possibilu scarbosulu absolutismu“. Si prinsulu dela Sedan s'a innaltiatu pre tronu cu arborirea principiului si a apararii nationalitatilor; dér' „legislatiunea maghiara“, dice, „a processu cu multu mai onorabilu in privint'a acésta. Nicio legge ung. nu vorbesce despre egalea indreptatire a tuturor nationalitatilor, ci numai despre egalitatea individualor inaintea legii“. Apoi -si bate jocu de egalitate intre natuuni, dicundu, ca n'are mai multu pretiu decat asemenearea intre cei slabii, seraci, uriti, si cei tractati dela natura seu de sorte ca fi masteri. In Ungaria dice, numai natuinea maghiara e cu dreptu deplinu cea domnitoria, ea are meritulu, ca cu opositiunea passiva a facutu impossibile absolutismulu. Despre partea sasiloru capitanolui cercuedariului Grüner si adi ar' domni cu ómenii lui in Brasovu. Sasii déra că individualitate nationale pe basea institutiunilor loru istorice -si potu cultiva nationalitatea sa numai in cercurile vetrei loru si in comuna si barbatii de statu maghiari, cari nu se voru lassa in retacire prin strigatulu plebei, voru respecta dreptulu istoricu. Ca-ce sasii au teritoriu delimitatu, pe carele Stefanu Báthory, principele tiejii, in rescriptulu, cu care approbase in an. 1583. Statutele si codicea municipale a sasiloru, lu numesce „terra Saxonum“, ei sasii au istoria propria, literatura propria pentru Schiller si Góthe au cugetatu si a facutu poesii pentru ei. Sasii remanu cu desvoltarea s'a istorica in 11 cercuri sasesci că natuine abdicandu aspiratiunea de a joca rola de insemnitate europeana. Apoi finesce asia: Asta se 'sio scrie in anima romanii si in urma invoielii successe (?) se inceteze a se mai bosumfla si indigna cu rancore. — Dupa alte nevoi, apoi ér' se ni se arunce si jugulu uniunie celoru 3 natuuni, cace sasulu de susu acésta o canta. — Petitiune la Maiestate, cum ceteramu pe cea din Kelet, au asternutu respectivii? — Vedi asia intielege sasulu egalitatea.

Red.

tronu din Iuniu 1863. Totu ce se intempla preste acésta, pentru noi este lucru efemeru, lucru treatoriu, éra apoi vieti'a veciloru nu sta din diece si nici din sut'a de ani.

Nu dreptulu istoricu, ci dreptulu ratiunei este si va fi farulu nostru conducatoriu, éra correspondentului sasu se'i fia rusine inca de filosofii Germaniei, ai mamei sale, a'si bate jocu de „Verneufrecht“ proclamatu de pe tóte cathedrelle universitatilor germane. Séu ca dora elu se tiene de scola lui Bismark, care a disu, ca fort'a e inaintea dreptului: Gewalt geht vor Recht? Se -si ié prea bine sam'a, ca asemenea doctrine suntu tocmai cutitele cele mai ageru ascutite si cu döue taisie. Séu ca sasulu acesta, care -si bate jocu de absolutismulu austriacu, se tiene de theori'a lui Darwin? Se o spuna curatul, că se se scia, ca vrea se mérga tréba pe Cape rape.

Elu lauda pe maghiari, ca ne scapara de absolutismu. Maghiarii de absolutismu? Ce aberratiune! Maghiarii au restabilitu absolutismulu, numai sub alta forma. Absolutismulu austriacu fusesse de mii de ori mai sinceru, elu nu s'a mascatu in forme constitutionali, ci s'a aratatu asia precum era din natura sa. Absolutismulu austriacu cadiuse in genunchi la Magent'a si Solferino, si a fostu trantitu de pamentu la Königgrätz. Nu cumuva maghiarii au dictatu pacea dela Zürich séu pacea dela Nikolsburg? Nu cumuva ei au scosu pe Austria, din Germania? Nu ve mai faceti de risu, cercandu că se mai falsificati inca si istoria temporului nostru.

Cestiunea cu padurile din districtul Naseudului.

Prea onorate Dnule Redactoru! Bene voiti, a ne d'a ospitalitate pentru cateva sile in colonele „Cazetei“ intru unu obiectu, care credem ca ve intereseza si pre Dvóstra multu, atatu că romanu, catu si cu deosebire că granitarii din Districtulu nostru.

De unu tempu incóce s'a respanditu prin mai multe diaria romane si neromane scirea, cumca in Districtulu Naseudului s'a vendutu atatea si atatea paduri la unu consortiu, cu cutare seau cutare pretiu, cari differescu mai multu séu mai pucinu in cifre. Tóte aceste s'a adusu pana acuma numai că nescari sciri si că atari le-amu privitul si noi si pentru acea le-amu trecutu cu vederea. Acumu inse, dupa ce in nr. 3 alu Federatiunei din anulu curente insusi Catone Censoriulu tractéza acestu obiectu sub drastica titula be vendiare padurilor etc. tacerea e imposibile. Catone Censoriulu se baséza pre informatiuni, cari dice, ca le a primitu din fonte credibile. Despre acesta se va convinge Catone Censoriulu, de a carui intentiune curatul romanescă nu ne-amu indoitul nice odata — din espunerea faptului insusi. Este adeveratu, ca sau inceputu negotiatiuni intre societatea actiunaria pentru industrie-forestieria din Vien'a si intre representantii fondului de stipendia si unele comune din districtu pentru arenarea unor paduri. S'a si facutu unu proiectu, de contractu, care s'a impartitul pre la comune, că se se dechieri, déca pre basea aceluia voru a intra la negotiatiuni de exarendare séu nu, siacele cari voru intra se-si faca observatiunile sale. Dupa ce se voru dechiria comunele proiectului de contractu impreuna cu observatiunile loru se va transpune fiscalului districtuale, că se-si dé pararea. Dupa ce se voru lua tóte precautiunile in contractu, că nu cumuva din acela se resulte ceva dauna pentru proprietarii de paduri, se va incheia definitiv, se va subscrive, si asterne congregatiunei spre ratificare.

Societatea pune conditiuni, sine qua non, că se i se exarendeze 120,000 jugeri de paduri de tajat in turnus de 80 ani. Pretiulu celu ofera este 571/2 fl. v. a. pentru jugu. Din partea representantilor fondui de stipendia si a comnelor se pune conditia, sine qua non, construirea unei cali fierate pre valea Somesului atingandu Mocodulu, Nasandulu si Rodn'a, de unde are se tréca in Bucovina si se se impreune cu lini'a dela Sucéva.

Acésta e starca adeverata a lucrului si din aceste se va convinge Catone Censoriulu, incatul suntu adeverate informatiunile primite si incatul e de credibile funtele, din cara le-a primitu.

Avemu contrari, cari lucra din tóte poterile, că se impedece infientarea acestei exarendari si priu-

acent'a construirea calei fierate prin districtulu Naseudului. Acesti inimici suntu in prim'a linea iniamicii nostri seculari din vecinatate, cari prin construirea calei fierate prin districtulu nostru si-vedu atacate interesele proprii. Fetul acestora este — dupa convingerea nostra — si corespondentia din diariulung. Reforma, in care corespondentele in reumatate animei sale merge pana a mistifica lucrul astfelui, catu a firma ca ministrul de financia a lasatu in proprietatea granitariilor din valea Borgoului padurile adjudecate erariului impreuna cu alte realitatii pentru o suma de 100.000 fl. v. a. si apoi adauge, ca comunele respective ar' stă in tergu cu o societate comerciala din Viena, unde e vorba de milioane, precandu de altmintrenua Borgovénii, chiaru candu ar' avé, nu potu exarendá nici o padure, neavendu nici ei atata bateru catu le e de lipsa.

Cunoscem noi scopulu acestoru insinuari malitioase. Dorere numai, ca pre man'a acestora lucra — de si din alte motive — unu barbatu din medioculu nostru.

Inteligintia granitariésca, in totalitatea ei, e firmu resoluta a lucra pentru arendarea unui quantu de paduri, inse numai la o societate si numai la aceia, care va construi lini'a ferata pre valea Somesului. Acesta este astazi mai compacta, că ori candu alta data si va sci infrunta ori ce agitatiune in contra intereselor districtului, fia cu orice scopu, sub orice firma si din partea ori cui! Interesele nostra vitali pretindu acesta si inteligiintia granitariésca va documenta, ca scie stă la inaltinea missiunei sale.

Ce se tiene de valórea padurilor nostra in generu si de pretiulu oferit in specia pote judeca dreptu numai acela, care a amblatu cu pitorele proprii prin ele si s'a convinsu, in ce stare *) se afla; mai departe care cunoscet terenul, pre care se afla si posibilitatea — de a le exploata. La acésta se se mai adaoga, ca comunele nu voru si nu potu exarend padurile aflatòrie in hotara si in apropierea acelora, ci cele dela pôlele muntilor paua unde ecale de 4—6 ore prin vali, a carora paduri se rezerva pentru comuni si in urma, ca nu forméza unu complexu, ci suntu mai multe parcele indepartate une de alte, apoi ca se indatoresc societatea a primi in arenda nu-numai padurile ce esistu de facto, ci totu terenul de padure, care se va da de comune. In acele terene societatea se obligea a plantá padure si a o cultiva, cumu si a inspectiuna padurile exarendate pre spesele sale. Luandu tóte acestea in consideratiune pote ca nici pretiulu nu va fi chiaru asia micu, cumu'l vedu unii. De altmintrenua noi nu ne-amu cununatu cu societatea actiunaria, pactulu inca nu-e facutu, déca se va oferi alta societate cu pretiuri mai bune si sub acelesi conditiuni, va fi preferita.

Atata de asta pentru chiarificarea lucrului. Naseudu in 27 Ianuariu 1873.

Mai multi inteligiinti granitari.

Exemple de bravura:

In comun'a vechia Menthilu romanu, in anii de curendu espirati focul si recolt'a rea au fostu mistuitu fatigala locuitorilor. Poporul bravu totusi —, in locu de a despera — ce romanului cr. necodata i e iertatu — s'a cordatatu de a renovatu scola fosta mai tóta dearsa. Dupa aceea edifică case parochiali destulu de corespondiatòrie, la insufletirea caruntului loru pastoriu sufletescu, se determinara a redicá intru marirea lui Ddieu si beserica din materia solidă, carea cu adjutoriulu celui prea inaltu inca se duse in deplinire, si a treia di a nascerei Domnului fù serbarea cea plina de bucuria pentru poporul din Minthiu, candu se consacră noulu Sionu. O multime de poporu din giuru infrumusetă si onoră acésta serbare cu presenti'a sa, ma si contribuindu cate ceva la suplenirea speselor causate cu edificarea. Frumosu exemplu! Sum'a ofertelor trecu preste 300 fl. v. a. O suma neinsemnata facia cu cele aprópe 6000 fl. v. a., cari s'a recerutu la aceea beserica, inse totusi forte benevenita, voindu cu aceea poporenii a se adjuta la infrumusetarea besericei din laintru. Merita speciale atentiune, ca candu se projectă edificarea besericei nu dispunea brav'a comuna decat numai de interesulu dela vre-o 700 fl. v. a., si éta, ce facu in trei ani, pre lenga suportarea aitoru gravamine fia carui propriu. De aici se pote vedé, ce poate face unu poporu entuziasmatu spre

*) A descrie acesta cu tóta sinceritatea nu potemu fora a ne detrage noué insine. Cu acesta credem a fi disu destulu.

ceva scopu nobile, unde nu lipsescu conducerii inspirati de principia bune, innumarul caror'a, afora de cei din numit'a comuna, unu locu de onore, ma se poate dice primulu din partea civile, lu merita spectatulu dnu jude procesualu Adolfu Fr. Floth, despre a carui tactu finu si maniera laudavera Ve mai amintisemu candu Ve facai cunoscuta nou'a linia de drumu dela Sintereagu preste Teure, Minthiu si Cepanu la Naseudu. Inspirati de acelasi zelu nobilu, in venitoriu o se-si mai incorde tot'e poterile spre Opulu care prepareaza fi adeverati pentru beserica, adeca **spre scola!** inmultiendu miculu capitalu dela cente la mai multe mii, din cari se se poate supleni tot'e restringele la o scola bine organizata si sistemisata, ca-ce invetiatur'a e avere, e potere si fericire! Astufelu voru straluci ca unu sora intre alte comune!

Trecu la vecin'a comuna Teure.

In parochi'a Teure, fiindu beserica de totu mica facia cu numerositatea poporatiunei, inca de multu fu sentita necesitatea de a edific a beserica mai mare si corespondentia epocii in carea traimu; multi omeni pleni de pietate teneri si caranti au reposatu fora de a fi ajunsu momentulu binevenitul se poate contribui ceva spre marirea lui Dumnedieu, si spre a -si areta devotamentulu catra fient'a cea prea inalta, careia fia care i datorese bunastarea si fericirea sa — si eta, ca consacrarea besericei din vecinul Minthiu a animatu cu exemplu pre teturenii. Vediendu ad. Teurenii cum ajuta Ddieu intreprinderile suscepute spre scopu bunu si cu poteri unite, de si midiulocel — pentru momentu nu suntu pre cate se receru — aducundusi a mente de proverbii romanu: „Ca lucrul ince putu e de diumetate facutu“ se determinara cu ajutoriul lui Ddieu si ei la edificarea unei beserice de petra.

D'er' cine fu indemnatorius? Cine fu acelui barbatu plenu de spiritu, care siguru de resultatu face initiativ'a? Pentru constatarea adeverului, fora ai vatemai modestia, cauta sei esprimu onoratulu nume, ca acela fu er' numitulu Sp. d. jude procesualu Adolfu Fr. Floth, carele in diu'a de hotezulu Dlui, esindu in comun'a acesta, convocau poporulu, si agraindu cu cuvinte animatore, promitendu din partesi totu succursulu posibile si ateratoriul dela dni'a sa, i succede a dobandi convoirea poporului, carea numai decatu se liea la protocolu; — dupa aceea propune, ca isvorul din cari s'ar' potre edifica beserica, fara ca poporulu se fia tare ingraunatu: oferte benevolu, cari incepanduse numai decatu, si oferindu si Sp. dni'a sa in acelui momentu se subsrisera la 230 fl. v. a.; mai incolo propune se se faca cuprinsatura in partea otarului de calcatura (imasiu) apoi se se alerga unu comitetu, care se conduca tot'e lucrurile tienitoria de edificarea besericei; cari tot'e prin protocolu formalu fura primite si asia voindu a me esprime cu cuvintele dlui Floth, dicu: ca-mi inthipuescu beserica ca gata, saltandumi anim'a de bucuria, ca aceea ce de multu am ofstatu se apropia de realisare, la ce Ddieu se ne ajute! Er' Spectatului d. jude procesualu, esprimendu multumit'a cuvenita pentru fapt'a nobila, suprinderea placuta si servitiul laudavera, i-asi mai aduce a mente, cele ce se scrisera despre Sp. dni'a sa in „S. Rom.“ nr. 8 din 1865 si 1866, sierbindu-i si acele de impulsu si indemnu la lucruri, pentru cari merita recunoscinta publica".

Asiu mai ave M. St. D. Redactoru de reflectatu ceva la ceea, ce mi dice unu docente esemplariu, adeca ca e in genere cunoscute, cumca: preotii persecuta pre docenti. Eu acesta n'am scut'o, — si mi ar' par'e forte reu, candu ar' fi adeveratu, — ma tocma am sustienutu contrariulu, si de cea mai mare necesitate pentru crescerea buna si morale a tenerimei scolare: portarea morale a docentului, carea lipsindu, totulu e ruinatu. Apoi mi se pare ca nu gresiescu afirmandu, ca persecutarea numai acolo poate intreveni, unde aceea lipseste, deunde se esplica si disgustulu in atari docenti de a se occupa si densii cu religiunea, fiindu acela lucrul preotului. Acum numai atata.

Unu crestinu din tractulu Beclauului.

Omenii bravi si solidi ce nu potu face cu poporulu! D. jude procesualu, pelanga frumosele fapte de pana acum va deobliga cu totu dreptulu la devotament pe romanii in genere si pe comunele din processulu seu in specie, deca va continua aceeasi bunavointia, acelasi zelu si pentru scole, in acelesi comune, ca-ce necessitates cea mai strigatoria la

romani su scolele, scolele bune si er' scolele superioare poporali, celu pucinu una ca acesta der' romana pentru acelu giuru, i ar' reclama recunoscintia monumentala!

Red.

Dela diet'a din Pest'a.

In siedinti'a dela 28 Ian. 1873.

Camer'a trecundu la ordene, se continua desbaterea generale a supr'a bugetului.

Sigismundu Borlea nu poate considera ministeriul actualu ca nou, de- orace elu urmaresce sistemul vechiu, elu este acelua-si, pre care l'a urmarit si guvernul absolutisticu. Diferinti'a este numai, ca guvernul absolutisticu a procesu legalu si pre facia, precandu guvernul actualu urmaresce prin midiulocce artificiere si secrete aceleasi scopuri, pre cari le-a avutu in vedere si guvernul absolutisticu. Unii oratori s'au nisuitu a atribui guvernului nostru diferite merite, arestandu ca bunastarea s'a redicatu, ca ne-am imbogatit cu mai multe milioane. Der' unde suntu acele milioane? Oratorele nu le vede nici in cassele statului, nici in pu sunariele civilor. Altii insirara resultatele obtinute pre terrenulu instructiunii publice. Der' ce a facutu guvernul in favorulu instructiunii in tiendurile locuite de nemaghiari? Nimicu. Suntu d. e. 3 milioane de romani (Madarasz de dupa spatele oratorelui observa: „Numai 2 milioane suntu amice!“) Bine der' — continua oratorele — suntu doare milioane romani, ince pentru aceste doare milioane de romani redicatu-a guvernul vre-unu gimnasiu? Nu. Unde suntu der' resultatele?

In acestu sensu oratorele ie sub critica intraga procedur'a ministeriului si in fine se declara ca nu votedia bugetulu, ci springesce propunerea lui Helfy. (Vorbirea intraga vomu publica-o in unulu din nrii prossimi.)

Red. „Fed.“

Proiectele de legi finantiale dupa Tel anunciate de catra ministrulu de finantie Kerkapoly suntu gata si dupa „P. Ll.“ voru fi in curendu puse pe mes'a dietei spre desbatere. Proiectele privescu darea venitului si a castigului personalu. Legea darei de venitul precisiza mai deaproape minimul contributiunei de feliulu acesta. Dela arenari se voru plati 1 1/2% din aren'a intraga. Advocatii, medicii si inginerii voru plati 12—20% din chiri'a locuintelor loru socotinduse aci si localu in care lucra. Comerciantii, industrialii si proprietarii de scole voru plati 15—25% si preste acesta si 5% din chiri'a localului de afaceri. Professionistii in comune cu contributiune de case de trei clase voru plati 4 fl., afara de acesta pentru fia-care ajutatoriu (sodalu) 2 fl., in cumune cu contributiune de case urcata voru plati 6 fl. si pentru fiacare ajutatoriu 3 fl. Repartitiunea si manipulantiunea se va simplifica. Regimulu speredea ca prin procederea acesta va profita preste preliminaru unu superplusu de 1.800,000 fl. — Proiectul carele privesce darea din castigulu personalu deosebesce trei clase: clasa prima o constitue cei ce au o casa, gradinarii, lucratorii pre di si servitorii. La tiéra seu pre sate platescu de doare ori mai multu. Clas'a a dou'a o constitue: agronomii, proprietarii de case, acesti'a, deca au platit anulu trecutu mai pucinu ca 35 fl. contributiune, platescu 2 fl. si pentru fiacare membru de familia 1 fl. Clas'a a trei'a o constitue cei ce platescu dari mai mari. Contributiunea acestor'a creste cu 6% preste cea din anulu trecu, nu trece ince preste maximulu de 30 fl. — Superplusulu ce se spera de aici ar' fi cam 600,000 fl.

In cestiuna alegerilor directe in Cislaitani'a pana acum inca nu primiram nici o scire mai importanta, deca nu cumva vomu considera asecurarea ce ne-o da "Neue fr. Presse", ca imperatulu ar' fi decisu se sanctioneze proiectele de reformarea alegerilor, de un'a asemenea. Foile opositiunale ince din contra sustien, ca la locurile competente

si-ar' fi cascigatu terenul decisiunea de a amana tota caus'a acesta neplacuta pe totu'a viitora. Intr'acela boemii si moravii opositiunali nu odihnescu nici pentru unu momentu, ci intrebuintieza orice agitatiune posibila in contr'a alegerilor directe. Se prepara si arangera in tota tiéra meetinguri din partea cehilor, regimulu nemtiescu centralistu, unde poate inse opresce, impiedeca, disolva. Cu totu aceste agitatiunea incepe din nou si inca se maresce din ce in ce. Slovenii inca agiteza barbatesce in sensu federalisticu. Nu le ajuta nimic'a nemtilor, totu le-au probat spre ducerea indeplinirea centralismului, nimicu nu lea succesu inca pana acum. Ultim'a incercare e cea de acuma cu alegerile directe, precum se vede inse si cu acesta chiaru de s'ar' santioná de monarchu, voru face unu fiasco cumplitu.

Se scrie, ca ministrulu Lasser a avutu audientia lunga la imperatulu in caus'a alegerilor directe. Lasser odinióra sufletulu ministeriului Schmerling e centralistu incarnat, adeca mai bine disu bureaucratu in tota puterea cuventului, care astazi, deca ar' pot, ar' aruncá si amestecá totulu intr'o caldere. —

ROMANIA. Bucuresci 16 Ian. v. 1873.

Adunarea deputatilor Romaniei, in siedinti'a dela 12 Ianuariu, a votatu urmatorea adresa de condoleantia catre Maiestatea Sea imperatés'a Eugeniu'a:

Dómna,

„Adunarea deputatilor Romaniei, din prim'a zi a reinceperei lucrarilor sale, a considerat ca una sacra datoria de a exprima print'unu votu solemnui viuia sea durere pentru mórtea imperatului Napoleon si de a areta, in acelasi timpu, profunda recunoscintia ce natiunea romana va conserva in totdeauna memoriei augustului imperatore pentru binele ce a facut causei romane.

„In qualitate de presedinte alu adunarii, am insigna onore de a aduce acestu votu la cunoscintia Maiestatii Vóstre“.

Am onore, Dómna, a fi alu Maiestatii Vóstre imperiale, cu celu mai profundu respectu, prea placutu si prea supusu servitoriu, Dimitrie Ghica.

La aceasta adresa, d. presedinte a primitu de la Maiestatea Sea imperatés'a urmatorulu respunsu, pe care l'a comunicat adunarii in siedinti'a dela 15 Ianuariu:

Principelui Demetriu Ghika.

Bucuresci.

„Ve rog a exprima recunoscintia Mea adunarii deputatilor Romaniei. Exprimendu-Mi sentimentele séle de gratitudine pentru serviciile facute de catre imperatorele ginte romane, asocianduse la durerea Mea, adnnarea -Mi da preciose consolatiuni“.

Imperatés'a Eugeniu'a Mon. Of.“

Odessa, 28 Ian. Professorulu Bogisitz a capetatu concessiunea d'a merge in Cetinea si a compune unu codice pentru Muntenegru.

Londonu, 28 Ian. Principele Napoleon nu s'a potutu uni a supra unoru puncte cu amicii politici ai imperatricei si asié sa'u desbinatu.

Atene, 28 Ian. Diligeorgis a respunsu la propunerea de impacare a cabinetului de Vien'a cu o alta propunere si anume: Cabinetelor de Vienn'a Berlinu, Londonu si Petropole sa li se presentedie spre desbatere si decidere urmatoriele cestiuni: „1. Accus'a privata a unui suppusu stainu, incat ea se referece la immobile, poate se ea detrage din competinti'a justitiei territoriale spre a se face obiectu alu unei interventiuni diplomatici? — 2. Pote se admitte, ca guvernul Franciei si alu Italiei se se pronuncie a supr'a legii montanistice d'in 1871, mai inante de ce s'ar fi adusu vre o sentintia judecatoresca? — 3. Este cu potintia, ca acesta cestiune se se resolve pre callea legislatiunii, fia prin interpretarea autentica a legii montanistice, sau

prin abrogatiunea art. 2 alii legii? — Acesta propunere a lui Diligeorgis s'a comunicatu cabinetelor de Rom'a si Versalli'a.

Literariu.

Transilvani'a, fõia Asociatiunei Transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu coprinde in N-rii 1, 2 si 3:

Dissertatiune istorica despre bellulu civile transilvanu din anii 1437 et 1438, care e fostu decideriu pentru sõrtea tierei si a poporului.

Despre Hygien'a publica si politic'a sanitaria, dupa dr. Felix dela Bucuresci.

Solennitate secularia in academ'i scientifica maghiara dela Pest'a, descrisa si insocita de date din istor'i literaturii.

Cuvente turcesci in limb'a daco-romanescă, cu scopu de a fi evitate si scosé din limba.

Despre fabricarea de charthia si fabrica de charthia in Transilvani'a si alte tieri.

Date statistice despre comerciulu Transilvaniei cu Romani'a.

Cu publicarea documentelor istorice se aproba de catastrof'a cea mare dela 1437.

Processulu verbale alu siedentiei comitetului tienute in 14 Ianuariu a. c.

Publicari de sume une care au intratu si mai intra mereu atatu la fondulu asociatiunei, catu si la alu academiei de drepturi.

In cativa Nri urmatori ai Transilvaniei va esí una dissertatiune istorica si critica: Despre originea, nationalitatea, vieti'a si faptele immortali ale lui Ioann Corvinu de Hunedora si ale filiu-seu regale Mateiu Corvinu. Altii au scrisu tomuri intregi si unu numeru considerabile de dissertatiuni despre acesti barbati geniali si estraordinari ai templului lor, esiti din sinulu poporului romanescu, care pe atunci nu iau sciutu pretiui, si au vietit totusi spre gloria numelui romanescu, precum recunoscuse inca si imperatulu Ferdinandu I., spre salvarea patriei de turci pre catu tempu au gubernat ei, reinfrenandu totuodata in tiéra dreptulu celu barbaru alu pumnului. Ai nostri inca s'au ocupatu mai inainte cu vieti'a si cu faptele Corvinilor; inse cu atatu mai multu ar' trebui se se ocupe generatiunile de facia, si inca din temeiuri care cumpanscu forte greu. —

Abonamentu la Transilvani'a se primește la on. comitetu in Sibiu (séu din apropiare si la redactiune in Brasovu) cu 2 fl. pentru membrii asociatiunei, cu 3 fl. pentru nemembri, éra inafara 1 galbinu, din cauza ca porto postale se platesce in-douatu.

Esemplarie din cei cinci ani trecuti se potu-lua dela cancellari'a on. comitetu din Sibiu. Fiinduca una parte a intelligentiei nõstre a inceputu a se interessa pentru istoria natiunei si a patriei mai multu decat se potea de es. in tempulu absolutismului, se speram ca si acésta fõia va afila lectori mai multi, celu pucinu in favorea istoriei nõstre.

Gramatica romana pentru scólele primare si gimnasiale de Stefanu Neagoe professore la liceulu din Bérladu, Opus didacticu autorisatu si aprobatu de onorabilulu min. alu instructiunei publice. A dou'a editiune corectata si adaogita. Se afla depusa spre vendiare in Bucuresci la librariile dloru Socec et Comp. si A. Popper.

Pretiulu unui exemplariu 1 leu si 20 bani.

Una casatoria din Romani'a si Miserieile unei Familii, de D. A. Tabacopulo, directore vechiu de institutu, se va vinde la tote librariile din Romani'a cu pretiulu de unu leu nou exemplariulu; cu osebire e pentru barbatii carii au multa confientia, afectiune si devotamentu catre consõrtele Dloru.

A esitu de sub tipariu: Anatomia microscopica partea I Elementologica pentru usulu facultatilor de sciintie si de medicina, ilustrata cu 31 figuri, editie de lux, de doctorulu C. N. Chabudianu.

Pretiulu unui exemplariu este 4 lei noi.

La librari'a George Ioanidu si A. Spirescu, strad'a Lipscaniloru, s'a pus in vindiare interesant'a brosur'a Traianu schitie istorice-chronolo-

gice, biografice si fapte ilustre ale acestui imperator, fundatorul natiunii romanilor in Daci'a, lucrata de A. Gorjeantu, pretiulu unui exemplariu voluminos este numai 3 lei noui.

Noutati diverse.

— **Balulu Reuniunei femeelor rom.** de asta nõpte a fostu catu se potu-de placutu nu numai pentru elegant'a toaletelor, ci mai cu deosebire pentru publicul alesu din tote plasele societatii Brasiovului si pentru animat'a petrecere sociale, care incepe a se apropia érasi de petrecerile cele confidentiali din timpurile mai betrene. Cu o vorba. Judecat'a publicului strainu este: Unicu balu alu Reuniunei femeelor romane! Numai joculu national "Romana" pretende o exactitate originale intre cavalerii si damele romane! —

Necrologu. Nicolau Vasilichi, adjunctu la scõla normale-principale romana din Nasaud repausase in 12 Novembrie a. tr. dupa unu morbu indelungatu de plumani, in etate abia numai de 26 ani, deplansu de soci'a sa Matild'a nasuta Ioane Popu, cu carea a avutu fericire a trai numai unu anu, apoi de parenti, fratini, de corpulu invetiatorescu si de catra fundatorii institutelor literari de aici. De si mai tardi, totusi fara dorere si pecatu nu se potu da uitarii unu astfelui de invetiatoriu, ca-ce in acestu individu pierdu scõla normale intr'unu intervalu forte scurtu alu treilea factoru, carele — indiestratu fiendu cu talente frumosé — promitea natiunei in genere si Districtului in specia cele mai frumosé resultate pre campulu celu vastu si spinosu alu educatiunei si instructiunei poporali. — Remasitiele lui fura petrecute la momentu cu onore in 14 acelei lune de catra intregu corpulu didacticu dela institutele, literari apoi de junimea studiiosa si de intelectu'a locale intre cele mai jahnice cantece Fungenti rev. D. vicariu Gregoriu Moisilu, betranulu prentu distinsu Ioane Lazaru, profesori gimnasiali: Maximu Popu, Leone Pavelea si Ioane Ciorceriu; ér' profes. Maximu Popu prin un'a cuventare forte nimerita, aréta momentuositatea celor trei staturi, adica a statului aoperatoriu, nutritoriu si invetiatoriu, accentuá mai cu seama greutatile cestia din urma, cu care are se se lupte bietulu invetiatoriu romanu. — La corpulu invetiatorescu, care ia facutu datorit'a onore, ne alaturam ai reimprospata: fiai tieren'a usiéra si memori'a neutrata!

Banc'a generala de ascuratii reciprocă

"TRANSILVANI'A".

Publicatiune.

Cuponulu la actiunile fondului nostru de intemeiere, care decade in 1-ma Februaru a. c. c. n., se va solvi la cass'a nostra centrala de aici catu si la directiunile nõstre tienutale cu 1 fl. 20 cr. val. aust.

Sibiu in Ianuariu 1873.

Directiunea generala
a bancei gen. de ascuratii reciprocă
2—2 "TRANSILVANI'A".

8261. Sz./plg. 1872. 2—3

Publicare de licitatii.

Pre temeiulu decisiunei tribunalului reg. din Lugosiu dñ 11-lea Ianuariu 1873. N-rulu 8261; se face acésta cunoscutu tuturor, cumca in 24 Fauru a. c. si in dilele urmatorele la licitatiiune publica totu-déuna la 9 ore inainte de médiadi prin aversiune séu cu redicata si intregulu (per Bausch und Bogen) negotiatori'a séu bolt'a de speceria respective marf'a mestecata ce se afia in bolt'a repausatului Iova Popoviciu, fostu locuitoriu si comerciant in Lugosiu, — se va vinde.

Pretiulu eschiamarei va fi sum'a de 17840 fl. data de I. B. Popoviciu la licitatiiunea prima, si in privint'a acestei sume se cere depunerea vadului de 10% — observanduse totuodata, ca pretiulu insemnat in inventariu face sum'a de 17835 fl. val. aust.

Condițiile mai de aproape pentru casulu candu'sar' vinde duchianulu cu radicata si intregulu se

potu vedé la dlu advocate Dr. Ioanu Majoru cã curatorele lasamentului acestuia.

Totu-deodata se face cunoscutu, cumca de nu se va poté vinde duchianulu cu intregulu, se voru vinde marfurile cu bucat'a pre lenga bani gat'a totu la acésta licitatiiune si cumca licitatiiunea se va tiené in cas'a repausatului N-ru 10, ce e situata langa edificiul comitatului.

Din siedint'a tribunalului regescu din Lugosiu tienuta in 11-lea Ianuariu 1873.

Alesandru Makaj
presedinte

Inand
notariu

Nr. 3340 ex 1872.

2—3

Escriere de concursu.

Pentru unu stipendiu Romantiaianu de 63 fl. v. a. prin renunciarea lui Basiliu Borgovanu devinindu vacante, prin acésta se escrie concursu pana in 25 Februarie a. c. st. n.

La acestu stipendiu potu concurge: 1 numai aceli teneri studenti, cari suntu nascuti in Transilvani'a, 2 cari au in studia calculi de eminentia si portare morale buna.

Dintre concurrenti voru ave preferintia ceteris paribus celi de origine nobili si consangeni piului fundatoriu.

Dela concurrenti se cere, cã testimoniale scolare alaturande la cererile loru concursuali se ledé in origine, ori in copia autenticata, ér' atestatele de paupertate se fia provediute, pre lenga subscrierea antistieci comunali si a parochului respectiv si cu subscrierea oficiului politicu de cercu, ér' in cetati si opide cu subscrierea parochului si a antistieci cetatiane ori opidane. Cererile concursuali, astufeliu prestatie se se substéra pana in termenul prefisat la acestu consistoriu metropolitanu.

Blasiu, din siedint'a consistoriusu metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Iulia si Fagarasiu tienuta la 11 Ianuariu st. n. 1873.

Simeonu Popu Mateiu
notariu consist.

Nr. Univ. 11 1872.

3—3

Concursu.

Dela universitatea natiunei sasesci in Transilvani'a se escrie prin acésta concursu pentru ocuparea postului alu doilea de invetiatoriu primariu pentru limb'a germana, (eventualmente si maghiara) pentru istoria si geografia la institutulu de economia rurala.

Aptitudinea formale pentru scólele medie are a fi dovedita, ori pentru limb'a germana, ori pentru geografia si istoria.

Invetiatorii, cari posedu deodata si destoinicia de a propune invetiaturile si in limb'a maghiara primescu unu salariu anualu de 1000, una miia florini.

Invetiatorii, fara de acésta aptitudine, priimescu unu salariu anualu numai de 840, optu sute patru dieci florini.

Dealtumintrea pre lenga egal'e destoinicia se preferu acei competenti, cari voru dovedi cunoscintia de tote trei limbile.

Petitiunile de concurintia au a fi tramise la universitatea natiunei sase in Sibiu pana in finea lunei lui Februaru 1873, franco.

Cã terminu de intratu in servituu se defige prim'a Aprilie 1873.

Sibiu 13 Decembre 1872.

Din siedint'a universitatii
natiunei sasesci.

Cursurile

la bursa in 24 Jan. 1873 stă asia:

Galbini imperatesci	—	—	—	fl. —	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	—	8 " 67 1/2 "	" "
Augsburg	—	—	—	107 " 85	" "
Londonu	—	—	—	109 " —	" "
Imprumutulu nationalu	—	—	73 " 10	" "	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	68	80	" "	" "	" "
Obligationile rurale ungare	79	25	" "	" "	" "
" " temesiane	76	75	" "	" "	" "
" " transilvane	77	--	" "	" "	" "
" " croato-slav.	—	—	" "	" "	" "
Actiunile bancei	—	—	967 " —	" "	" "
" creditului	—	—	333 " 50	" "	" "